



Metodinė popietė
„Vertinimo ir įsivertinimo metodų ir
grįžtamojo ryšio reikšmė mokinių
individualiai pažangai

Alma Vanagienė,
Veiviržėnų Jurgio Šaulio gimnazijos
anglų k. mokytoja metodininkė
2022-06-08

Problema - VKĮG atlikto tyrimo išvados

- 1. Prieš kiekvieną atsiskaitomąjį darbą parengti aiškius vertinimo kriterijus ir su jais iš anksto supažindinti mokinius.
- 2. Bendradarbiauti su gretutinių dalykų mokytojais rengiant vertinimo kriterijus, orientuotus į mokymosi lygio ir atsiskaitomojo darbo turinio/klaidų atitikties santykį.
- 3. Visiems mokytojams parengti savo dalyko Pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašą ir juo vadovautis vertinant mokinių atliktus darbus.
- 4. Taikyti įvairesnius vertinimo ir įsivertinimo būdus, vertinant mokinių žinias bei fiksuojant jų asmeninę pažangą.
- 5. Pamokose nuolat naudoti efektyvius pažangą skatinančius grįžtamojo ryšio metodus.
- 6. Po atsiskaitomųjų darbų aptarti mokinių sėkmes ir nesėkmes, analizuoti klasei būdingas klaidas ir jas taisyti.

Žingsniai, padėsiantys gerinti tobulintiną sritį

- Dalyvavimas mokymuose
- Mokymuose įgytų žinių sklaida
- Vertinimo, įsivertinimo bei grįžtamojo ryšio metodų apžvalga
- Pasidalijimas praktine gerąja patirtimi su kolegomis

Niekas nemėgsta būti vertinamas, bet kiekvienas nori būti įvertintas už atliktą darbą, pastangas, idėjas.



Kas yra vertinimas?

- Vertinimas – nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas.



Vertinimo tikslas

- Vertinimo tikslas - *padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei;*
- pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą;
- nustatyti mokytojo ir mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

Vertinimo būdai

- Formuojamas
- Diagnostinis
- Apibendrinamasis
- Kaupiamasis

Formuojamas vertinimas

- **Formuojamasis vertinimas **sukuria prielaidas mokiniams pasitikėti mokytoju, geranoriškai bendradarbiauti įveikiant mokymosi sunkumus.****
- **Mokytojas aiškina, pataria, pozityviai komentuoja mokinio veiklą.**
- **Formuojamasis vertinimas **nesiejamas su pažymiu, jo tikslas yra ne kontroliuoti, o padėti mokytis.****
- **Mokinio veikla vertinama žodžiu ar raštu tada, kai norima padėti, padrąsinti, nukreipti tam tikrai veiklai.**
- **Šio vertinimo rezultatai viešai neskelbiami.**

Diagnostinis vertinimas

- **Diagnostinis vertinimas skirtas išsiaiškinti, ar pasiekti mokymosi uždaviniai, kam ir kokia pagalba reikalinga, kokie tolesni mokymosi žingsniai.**
- Diagnostinis vertinimas remiasi mokinių žinių stebėjimu, namų darbų ir kontrolinių užduočių rezultatais.
- **Jis padeda nustatyti mokymosi stipriąsias puses bei spragas ir yra prasmingas tik tada, kai atliekamas sistemingai, kai mokiniai ir jų tėvai gauna kokybišką grįžtamąją informaciją.**
- Mokytojas, atsižvelgęs į vertinimo tikslą, parenka tinkamus diagnostinio vertinimo būdus, užduoties apimtį, laiką, tinkamą vertinimo informacijos pateikimo mokiniams formą.

Apibendrinamasis vertinimas

- Tai formaliai patvirtinti mokinio ugdymosi rezultatai baigus programą, kursą, modulį.
- Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.



Kaupiamasis vertinimas

- Tai informacijos apie mokinio įvairias veiklas, mokymosi pasiekimus ir (ar) pažangą kaupimas suminiais balais, kreditais ar ženklais, kurie numatytu laiku konvertuojami į pažymį (įskaitą).
- **Kaupiamieji taškai sėkmingai taikomi tada, kai**
- Skatina mokinių pažangą
- Aiškūs taškų paskyrimo (paskirstymo) **kriterijai** (aptarti su mokiniais)
- Taikoma nuosekliai, sistemingai

Vertinimo būdai ir formos

- Stebėjimas Padrąsinantis žvilgsnis (galvos linkčiojimas)
- Konsultavimas Žodinis komentaras
- Komentaras raštu Užduoties aptarimas
- “Šviesoforas”(įsivertinimas) Kaupiamieji taškai
- Užduočių atlikimas ir pasitikrinimas pateikiant teisingus atsakymus
- Žinių patikrinimas raštu (savarankiškas darbas) arba žodžiu
- Kontroliniai darbai

Koki klausimą turėtume kelti taikant vertinimą?

- Kaip mano taikomo vertinimo būdai ir informacija **PADĖS KIEKVIENAM MOKINIUI MOKYTIS IR BRĖSTI KAIP ASMENYBEI ?**



Komentarai kaip vertinimo forma

- Jei siekiame, kad vertinimas ne tik konstatuotų, bet ir padėtų mokytis, rašto darbuose rekomenduojama ne tik pažymėti teisingus ir neteisingus atsakymus, bet ir pakomentuoti pastaruosius, kad mokinys gautų kokybišką grįžtamąją informaciją.
- Galimi individualūs komentarai žodžiu, kurie teikia kokybišką grįžtamąją informaciją (t.y. padeda suprasti ką moki, ko dar ne, ką reikėtų daryti, kad pasiektum geriausio rezultato, ką padarei geriau negu prieš tai)

Vertinimas ir įsivertinimas

- Vertindami ir įsivertindami mokymosi veiklą ir rezultatus, mokiniai teikia atsaką kitiems ir patys sau.
- Mokydamiesi vertinti kitų ir savo darbus pagal pateiktus kriterijus, jie geriau supranta gero darbo ar tinkamo darbo atlikimo reikalavimus, mokosi išvelgti savo ir kitų veiklos atlikčių stiprybes, pastebi tobulintinas sritis, numato tobulinimo būdus.
- Rekomenduojama atliktų darbų vertinimo praktiką pradėti nuo „netikro“ vertinimo, kai mokytojas pateikia savo sukurtą ar ankstesnių metų mokinio darbą. Tokio vertinimo pranašumas tas, kad visi mokiniai taiso tą patį darbą, kurį gali visi kartu aptarti, ir niekas nelieka įskaudintas dėl išsakytos kritikos.

Vertinimo ir įsivertinimo būdai ir metodai

- Laisvos formos refleksijos
- Mokymosi dienoraščiai
- Struktūruoti klausimai
- Kriterijų aprašai
- Mokinių geriausių darbų ir jų refleksijos pavyzdžius rekomenduojama kaupti vertinimo aplankuose.

Kas yra vertinimo aplankas?

- Vertinimo aplankas yra mokinio daromos pažangos stebėjimo įrankis, svarbus informacijos šaltinis mokymo ir mokymosi veiklai planuoti.
- Jame talpinami visi geriausi mokinio darbai ir atliktos laisvos refleksijos formos.

Vertinimo ir įsivertinimo, refleksijos metodų taikymo pavyzdžiai

- Nebaigti sakiniai ir refleksijos klausimai
- Vertinimas pagal kriterijus
- Vertinimas pagal taškus
- Vertinimas spalvotais lapeliais
- Saldžioji refleksija
- Pyrago dalijimas

Metodas – nebaigti sakiniai

- Kiekvienas mokinys pamokos pabaigoje turi užbaigti nebaigtus sakinius, kurie surašyti ant išdalintų lapelių:
- *Labiausiai pamokoje patiko*
- *Gerai supratau.....*
- *Man gerai sekėsi šią pamoką*
- *Norėčiau daugiau sužinoti apie.....*

Vertinimas spalvotais lapeliais

- Ant lentos ar klasės stende parengtoje erdvėje, patalpinami individualių mokinių ar atskirų grupių atlikti darbai.
- Vertinama tik kito mokinio, ar kitos grupės atliktas darbas.
- Ant labiausiai vertinimo kriterijus atitikusio darbo mokiniai užklijuoja spalvotą lapelį.
- Keli mokiniai, arba grupė, gavusi daugiausiai lapelių, gauna po 2 balus, (antroje pagal lapelių skaičių grupė gauna po 1 balą), kurie sumuojami prie kaupiamojo balo.
- Tokiu būdu mokiniai yra skatinami ir darbą atlikti, ir vertinti atsakingai.

Saldžioji refleksija

- Pamokos pabaigoje, apibendrinant išmoktą medžiagą ar atlikus darbą grupėse, mokiniams galima pasiūlyti įvairiaspalvių dražė saldainių.
- Mokytojas parenka dražė, kad būtų jų tiek, kiek mokinių, ir pasiūlo mokiniams paimti po vieną. Tuomet parodome parašytas spalvų reikšmes ir paprašome mokinius pakomentuoti.
- Kiekviena spalva turi savo reikšmę, o reikšmes sugalvojame patys, priklausomai nuo pamokos ar darbo tikslų, uždavinio ar sėkmės kriterijų.
- Žalia – kam pritariate? Geltona – kuo abejojate?
- Raudona – kam prieštaraujate? Oranžinė – kas nustebino?
- Ruda – kas nudžiugino? Mėlyna – kas nuliūdino?

Pyrago dalijimas

- Šį metodą taikome, kai siekiama įvertinti grupės narių indėlį prie gauto rezultato ir kiekvienam nariui bus rašomi įvertinimai.
- Prieš mokiniams atliekant darbą grupėse, mokytojas yra supažindinęs su darbo turiniu, reikalavimais, aptartas atlikto darbo vertinimas, sėkmės kriterijai.
- Kai grupės baigia atlikti paskirtą darbą joms įteikiamas popieriaus lapas su nupieštu apskritimu.
- Grupės nariai turi padalyti „pyragą“ į tokias dalis, kurios vaizdžiai rodytų kiekvieno grupės nario indėlį į grupės darbą.
- Mokytojas pyrago dalių dydžiu, stebi grupės narių indėlį ir tai jam padeda sąžiningai įvertinti visus grupės narius.

Vertinimas – mokymuisi

- Paaiškinami mokymosi uždaviniai ir grįžtamojo ryšio galimybės.
- Pasitikrinama, ar mokiniai supranta mokymosi uždavinius.
- Pasakoma mokiniams, ką ir kada jie turi atlikti.
- Pateikiami vertinimo kriterijai, pateikiami pavyzdžiai.
- Suteikiama reikiama individuali pagalba ir nuorodos, pateikiamas grįžtamasis ryšys raštu arba žodžiu.

Kokio grįžtamojo ryšio reikia mokiniams?

- Mokiniui teikiama vertinimo informacija turi būti tokia ir teikiama tokiu būdu, kad jis:
- sužinotų, ką ir kaip jam daryti, kad jo mokymosi pasiekimai gerėtų;
- įgytų didesnę tikėjimą ir pasitikėjimą savo jėgomis;
- nesijaustų prastesnis už kitus klasės draugus;
- jaustų, kad jis mokytojui yra svarbus, kad mokytojas siekia jam padėti.

Kaip pateikti grįžtamąjį ryšį?

- Pirmiausiai pagirkime mokinį
- Mūsų komentaras turi būti sąžiningas ir suprantamas
- Įvardintos klaidos, pagrįstos argumentais, faktais, taisyklėmis
- Vertinant atsižvelkime į individualias mokinio pastangas
- Laikykimės susitarimų
- Padrąsinkime, nes tikėjimas, jog galiu, motyvuoja mokinius
- Neįžeidus, pozityvus kalbėjimas apie klaidas

Grįžtamasis ryšys pamokoje visuomet turi remtis

- Specifiniais klausimais
- Specifiniais interesais –siekiu auginti mokinį
- Gerų santykių kūrimu
- Vesti gerėjančio rezultato link

Grįžtamasis ryšio pavyzdžiai

- **Kas gali pasakyti, ko mokėmės praėjusią pamoką?**
- **Pagalvokite ir po to pasidalinkite su suolo draugu, ką aptarėme praeitą pamoką. Tam turite 2 minutes. Tada pakviesiu pasisakyti keletą mokinių.**
- **20 minučių skyrėte užduoties atlikimui. Kas iš jūsų grupės gali pristatyti grupės darbo rezultatus?**
- **Kaip manote, kuo būtų galima paaiškinti? Užrašykite savo atsakymus ir paduokite suolo kaimynui. Jis turi papildyti bei pakomentuoti užrašus ir gražinti atgal. Po dešimties minučių paklausinėsiu keletą iš jūsų.**
- **Praėjusią pamoką kalbėjome apie Paaiškinkite, tai, naudojantis savo užrašais.**
- **Mokiniam dirbant grupėse, skiriama 3 min. pamąstyti apie užduotą klausimą. Tada grupės nariai diskutuoja klausimo tema. Bet kuris iš grupės narių gali būti paprašytas pristatyti svarstymo rezultatus klasei.**

Vietoj pabaigos

- Mokinių įtraukimas į vertinimo ir įsivertinimo veiklas sudaro prielaidas puoselėti vertinimo kultūrą, kai didžiausias dėmesys skiriamas ne matavimui ir įvertinimui, bet mokymuisi ir įsivertinimui.
- Tokios kultūros puoselėjimas padeda mokiniams prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi, todėl didėja jų mokymosi motyvacija, auga pasitikėjimas savo gebėjimais, kuris perauga į savivaldą mokymąsi, per kuri mokins:
 - savo iniciatyva išsiaiškina mokymosi poreikius,
 - keliasi tikslus,
 - planuojasi mokymąsi,
 - susikuria ar pasirenka mokymosi aplinką bei priemones,
 - įsivertina savo pasiekimus ir pažangą.

Naudota literatūra

- 1. Jelizaveta Tumlovskaja, NMVA Mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo skyriaus metodininkė. Išorės vertintoja, „Vertinimas pamokoje. Vertinimo problematika“.
- 2. Vincas Tamašauskas, Šiaulių Didždvario gimnazijos matematikos mokytojas ekspertas, "Šiuolaikinės pamokos virsmas: nuo pamokos vadybos iki dienyno pildymo,,
- 3. Marija Gustainienė, lektorė, lietuvių kalbos mokytoja ekspertė, 9 knygų autorė, lektorė mokymuose www.tinklas.lt „Vertinimas ir įsivertinimas. Mokinių pažangos stebėjimas, vertinimas ir fiksavimas.“
- 4. Dr. Snieguolė Vaičekauskienė, „Grįžtamojo ryšio metodų taikymas pamokoje“.
- 5. Danutė Gudelienė „Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys“.

Teorinēs dalies pabaiga

